

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadó: Schlichter Gyula.

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

A függetlenségi és 48-as párt tisztújító gyűlése.

(Sr.) Lapunk múlt számában jeleztük már, hogy az ellenzéki testvérpárt folyó hó 6-án városunkban, tisztújító és párt-feljesztési gyűlést tart. Voltak egyesek, akik nehezteléssel vettek róla tudomást, hogy amikor lapunk a kiküldötteket szeretettel üdvözölte, ugyanakkor a pártnál tapasztalható visszasságokra is rá mutatott. A magyar embernek képezi az a sajátságát, hogy nem szépitgeti a dolgot, hanem a testvéreinek is meg mondja őszintén véleményét; teszi pedig ezt főleg azért, hogy az belássa viselkedésének helytelenségét és igyekezzen a jó utra térni. Azért is rá mutatott lapunk az egész országban szél-tében beszélt vádakra, hogy alkalma nyíljék azokkal a függetlenségi párt megbízottainak foglalkozni és az abban felsoroltakat megdönteni. Csalódtunk azonban azon feltevésünkben, hogy a párt megdönti azokat mert a kiküldöttek, valamint a helybeli vezérek a védekezést meg sem kísérelték, dacára annak, hogy a közönség a hallgatást beleegyezésnek szokta venni.

Az újjászervező gyűlésen rendkívül kevesen jelentek meg. Alig 200—300 ember volt ott. Kétségtelen, hogy az érdeklődés kicsinységének a párt által hir-

detett eszmék nem osztása is volt az oka, de más körülmények is közrehatottak. Olyan időre volt ugyanis a gyűlés kitűzve, amikor az összes templomokban isteni tisztelt volt tartva, sőt az izraelita imaházban próba hitszónoklat tartatott éppen.

Az elhangzott szónoklatok mind azt hangoztatták, hogy a Bánffy által kiadott program helyes és a magyar nemzet jogos kívánságait foglalja magában, azonban a függetlenségi párttól van átvéve. Minden esetre sokat használt az új pártnak, hogy a függetlenségi párt vezér-szónokai is kénytelenek voltak beismerni programunknak a magyar nemzet óhajával való egyezőségét; dacára annak, hogy ők nem jöttek azzal a rokonszeretettel, mint amivel mi fogadtuk őket.

Súlyos vádként hangoztatták a szónokok, hogy báró Bánffy és pártja 67-es alapon akar 48-askodni. A Kossuth párt ugyanis mindazon intézményektől elzárkózik, amelyek az 1848-ik évi törvényekben nem foglaltatnak benne. Nem veszt részt többek között a delegációban, pedig ez tetemes vér és pénz áldozattal jár a nemzetre nézve. Ezen balga felfogással szemben a Bánffy párt mindazon eszközöket igénybe veszi, amelyekkel védeni lehet a nemzet érdekeit. Részt vesz a delegációban is és számon kéri, hogy a nemzet pénz- és véráldozatát, hogy és

mire használja fel a katonaság. Harcolni akar ott is a terhek felemelése ellen. Amennyiben pedig a delegáció 67-es alapon nyugszik és ott akar az újpárt 48-as elveket hirdetni, rá fogták, hogy 67-es alapon 48-askodik. Ilyen vádak hangzottak a gyűlésen egymásután, azonban a közönség kitudta az igazságot hámozni a hangzatos szavak és nagyot mondások közül. A jelenlevők nagyon hidegen fogadták a szónokok érveléseit és látszott, hogy kevesen értenek velük egyet, kivéve az azon éles közbeszólásokból is, amelyek a függetlenségi párt viselkedését igyekeztek nevetség tárgyává tenni. Mi nem idézzük ezeket, mert a testvérpártot ért kudarc minket is bánt és az ott elhangzott gunyos közbeszólásokat mi is helytelenítjük. Helyszüke miatt most nem válaszolhatunk a velünk szemben felhozott összes vádakra, hanem jelezzük, hogy azokra még visszatérünk és ugye lapban, mint szóbelileg megteszük észrevételeinket rájuk.

Jellemző a Kossuth pártra nézve, hogy amikor az összes ellenzéki pártok szövetkeznek a házszabály ügyében az együttes parlamenti akció dolgában, akkor a Kossuth párt folyó hó 7-én kimondta, hogy: „egymagában, minden szövetkezés nélkül és önállóan folytatja a küzdelmet a kormány és indítványa ellen.” Már pedig

T Á R C A.

Andor József dr. beszéde. *)

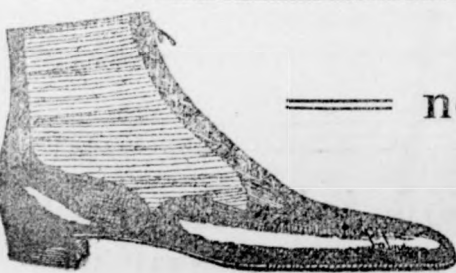
Mélyen tisztelt nagygyűlés!

Bizonyára kényes téma jutott osztályrészemül és ha kényes módon kezelve a kérdést, csak nagy távolságról mutatnék a bajra — kisebbnek látnók a veszedelmet és könnyebbnek az orvosságot. Holott a baj felkélyszerű, közről látva undorító, hatását tekintve fertőzőtt anyagokkal telített, melyek ragályos métegyként szivódnak fel a társadalmi élet minden rétegében, megrontják a társas érintkezés tisztességét, megmérgezik a levegőt és valóságos erkölcsi pestisként ejtik hatalmukba a sokszor gyanútlan, sokszor már jól kikészített lelkeket. Mert azt hiszem, senki sem tagadja, hogy van erkölcsi irodalom, a mi szigorúan keresztény szempontunkból a modern szépirodalom tulajdonképpene erkölcsi, sőt a divatos szövegekbe burkolt ugynevezett analitikus erkölcsiesség majdnem veszedelmesebb az

egész meztelenségében feltárló rutnál, mondom, bár mindenki egyetért abban, hogy van erkölcsi irodalom, a baj forrására, a gyógyítás mértékére nézve roppant eltérők a vélemények. Pedig a kérdés feltevése egyszerű, természetes és logikus. Mi tette lehetővé az erkölcsi irodalmi termékek ázlagként való elszaporodását? Nemde a sajtószabadság elfajulása? És hogyan fajult el a sajtószabadság magában véve oly fontos elve? Mert, mélyen tisztelt nagygyűlés, elfajult, elvéhéd, saját maga teremtette romboló áramlattal szemben tehetetlenül vált a liberalizmus is, mely magának vindikálja a sajtószabadság születését.

Hogyan? — fogják kiáltani azok, kik kívül állva, a gyűlés szellemén ellenséges szemmel lesik a támadásra törekvő réseket — hogyan, megint a liberalizmus, megint a régi nóta? A szabadság ellenségei nyilvánvaló bűnöket fognak a szabadelvűsökre, hogy elhomályosítsák fényét a hiszékeny tömeg előtt. És én valóban ezt teszem: nyilvánvaló bűnt fogok a szabadelvűsökre — vádolom az erkölcsi megrontásért, vádolom a családi kötelék meglazulásáért, az erkölcsi irodalom e szomorú, gyászos következményeiért. Vádolom, mivelhogy a hazugul értelmezett szabadelvűség egyéb tisztességes hagyomá-

nyokat elsöpörte, az irodalom tisztességes hagyományait is, meghamisította céljait, hazug jelzőszavakkal az emberi szenvedélyek fékezése helyett a szenvedélyek zabolátlanságát táplálta, hogy midőn szabaddá tette a gondolatot és szót, szabaddá tette az aljas gondolatot, mely sokkalta aljasabb szavakba öntve pusztító métegyként hull a jóra-rosszra fogékony, gyenge lelkekre. Mily borzasztó maga a fogalom is: *erkölcsi irodalom!* Irodalom! Az emberi lélek kincseinek e magasztos tárháza, nemes lelkek, szent szívek felséges felhevülésének e maradandó muzeuma, a hit bástyája, a tudás eszköze, a művelődés tere — amint mi képzeljük — és irodalom, fajtalanosságok halmaza, perverz fantáziák torzszülötte, az erkölcsi megrontója, a hitre s a hiten való ördögi vigyorgás, színes szavakba burkolt mérgek nyílak, aminő ma tényleg és nagyobbra! Vajjon a keresztény hit világánál szűkebb? Vajjon a mindent haladást gátló egyház — mint mondogatni szeretik — állt ott bölcsőjénél és nyíltan vagy titokban legyezgette? Van-e oly vakmerő zászlótartója a szabadelvűségnek, ki ezt mondja? Vádolt-e valaha legkonokabb ellenségünk azzal, hogy mi erkölcsi irodalmat terjesztünk? Nem, bizony soha! Ellenben nekünk nem kell tartanunk cáfolástól,

Ajánlom a n. é. közönség figyelmébe dusan felszerelt
női-, férfi- és gyermekcipő, sárczipő raktáramat
valamint szörme boák- és muffokat s az összes létező téli árukat.
Kézimunkákat óriási választékban. Legújabb kocsitakarókat.

Telephon 114.

Tisztelettel EISLER KÁROLY.

az összetartásban van az erő és a pártok szövetségese sokkal sikeresebben működhetik, mint az egyes pártok szétforgácsolt erőikkel.

Habár a függetlenségi párt. elmulasztotta a lapunkban, éspedig több ízben leközlött súlyos vádak ellen — a gyűlésen való védekezést, nem akarjuk megfosztani annak a jövőbeni lehetőségétől, hanem kijelentjük, hogy szívesen bocsátjuk lapunkat a nehézmények eloszlatására végett nem csak a pártvezérek, hanem bármely pártagnak is a rendelkezésére.

A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítást hozzuk:

Sokakat — különösen a vidékiek közül — tévedésbe ejtett az, hogy a helybeli pártelnökség „szervezködő” gyűlést hívott össze, amit úgy értelmeztek, hogy a párt Nyiregyházán már feloszlott és most új szervezkedésre van szükség. Az igazság érdekében kijelentjük, hogy ez nem felel meg a valóságnak, mert a párt régi idő óta fennáll és most tisztújító gyűlést tartott csupán. Fokozta a látszatot az is, hogy Kossuth Ferencz a párt budapesti értekezletén bejelentette, hogy az Ujpárt hívei Nyiregyházán nap-nap mellett szaporodnak és szükségesnek tartotta a párt szervezésére, minél több képviselőnek a leküldését.

Szombaton este és vasárnap délelőtt fél 10 órakor érkeztek meg a kiküldöttek. Előbük Bencs László és dr. Meskó László ment ki. Üdvözlő beszéd nem volt s így csak kevesen jelentek meg az állomáson. A gyűlésre városunkba érkeztek Tóth János, Kubik Béla, Barabás Béla, Kállay Leopold, Mezössy Béla, dr. Bakonyi Samu, Kovács Gyula, Gaál Sándor, Leszkay Gyula képviselők.

A gyűlés 11 órára volt hirdetve de már jóval 11 óra előtt megkezdtek azt. Legelőször is az értekezlet által javaslatba hozott tisztikar névjegyzékét terjesztették elő amit a kis számban jelen levők elfogadtak. Alelnökké dr. Bartók Jenőt, Barzó Mihályt, Zomborszky Jánost és Paulusz Mártont; jegyzökké pedig Orsovsky Gyulát, dr. Szabó Lászlót, Szabó Endrét és Zimmerman Rezsőt választatták meg. A 200-as bizottság névsorát is szó nélkül hagyták jóvá. 11 órakor

kezdték nagyobb számban a templomból kijöve a Korona udvarába betérni, ahol akkor már Tóth János beszélt. Voltak olyanok, akik már ennek a meghallgatásától is elkészték. A tisztikar ajánlatba hozását sokan a gyűlés utolsó pontjának vélték s amikor szétoszlottak a jelenlevők, azon hiedelem kapott köztük lábra, hogy a vezetőség elfeledte a tisztikar megválasztására vonatkozó indítvány előterjesztését.

A javaslatba hozott tisztikar jóváhagyása után:

Tóth János emelkedett szólásra. Általános beszédet tartott melyben a kormánypárt állásfoglalásának, a magyar nemzetre való káros voltát hangoztatta. Kifejtette, hogy az önálló és független nemzeti állam kiépítése főkötelesség. Az Ujpárt szerinte ezekben velük egyező eszméket vall. Nem terjeszkedett azonban ki arra, hogy az Ujpárt nem csak a szavak hangoztatását folytatja, hanem a tett mezejére lépett és hogy a gesztó levél megjelenése után Bánffy báró adta ki rögtön a jelszót a küzdésre. Ő volt az aki felhívást intézett az összes ellenzéki pártokhoz a harc felvételére. És a mikor Kossuthék huzódottak a harctól, akkor már b. Bánffy nyíltan hirdette a küzdés elkerülhetetlenségét. Tagadhatlanul szép beszédet tartott Tóth János, mely sokkal nagyobb éljenzést is megérmelt volna, mint amint kapott.

Barabás Béla volt a következő szónok. Ő maga beismerte a beszédjében, hogy a Kossuth pártnak nem a harcias részéhez tartozik. Tüzes szónoklattal igyekezett az obstrukció lefolyásának helyességét bizonyítani. A leszerelésért a kormánypártot teszi felelőssé. Annak hazafiatlan magatartását a legélesebben ítélte el. Az Ujpárt program-pontjait helyesnek tartja és azt mondja, hogy azt ok is vallják. Elítélte Bánffyt, hogy éppen Nyiregyházára jött pártot szervezni. Felelte, hogy annak nem oka Bánffy, hogy az általa hirdetett eszmék, mindenütt beférkőztek a szívekbe. Különben sem lehet Nyiregyházán feltétlenül bizni a Kossuth párt győzelmében. hisz nem rég volt az az idő, amikor a kormány párt jutott városunkban többségre. A két ellenzéki pártnak az volna városunkban a kötelessége, hogy a 3-ik közös ellenséggel szemben egyetértőleg járjon el. Beszédjét többször megélményezték.

Dr. Bakonyi Samu a haza iránti kötelességről beszélt hatásosan. Ugymond a Kos-

suth neve kötelezi a pártot a küzdésre. Beszédjében rámutatott Debreczenre is, ahova való és a hol Kossuth Lajos is lakott. Mi is azt mondjuk, hogy a Kossuth pártot sok mindenre kötelezi Kossuth Lajosnak a neve, de sajnálattal tapasztaljuk, hogy kevesen vannak a pártban, aki ezen kötelességnek igaz szívvvel akarnak eleget tenni.

Kubik Béla mondott azután szép beszédet mely főleg a jelenlét foglalkozott. Rámutatott, hogy a házszabály revíziója minő veszélyt rejt magába és hogy az ellen küzdeni minden magyarnak szent kötelessége. Beszédje tetszéssel találkozott.

Mezössy Béla emelkedett utána szólásra. Messze csengő hangját mindenki meghallotta, dacára annak, hogy a déli harangszó nagyon gátolta a beszédben. A jövőt festette kétségbe ejtőnek. Rámutatott arra, hogy minden hazafinak kötelessége az ellenzékét pártolni. Szerinte a Kossuth párt az, amely leg-hívebben tejezi ki a magyar nemzet kíváncalmát. Feleli, hogy a jónak ellensége a jobb és hogy a függetlenségi párt által a magyar nemzet igazáért vívott harcot, most a helyesebb alapokra fektetett Bánffy-párt van hivatalva felvenni.

Bencs László köszönetet mondott a megjelenteknek; dr. Meskó László pedig indítványt tett Kossuth Ferencz távirati üdvözlésére. A következő táviratot küldték el:

A nyiregyházai függetlenségi és 48-as párt újjászervező közgyűlése igaz és törhetetlen ragaszkodásának kifejezésével üdvözlöi Nagyságodat és pártját, s a nemzet igaz jogainak és alkotmánybiztosítékainak megtartásáért és megvédelmezéséért vivandó küzdelmükhöz erőt, kitartást és diadalt kíván.

A szónoklatok nagyon rövidek voltak és a helyzet feltárására, még ha akarták volna is a képviselők, nem volt idő mivel a kankettét megtartani és az után fél 3-kor elutazni akartak.

A banketten elég szép számmal vettek részt, de annak egész lefolyásán meglátszott a lefolyásának erőteljes gyorsítása. Felköszöntöket mondtak Barabás Béla, Tóth János, dr. Horváth József, dr. Meskó László, Kállay Leopold, Mezössy Béla, Bencs László, dr. Pröhl Vilmos, dr. Szabó László, Paulusz Márton, Kovács Gyula, Gaál Sándor és mások. A képviselők a 2 és fél órasi vonat-tal elutaztak.

mi emelt fővel és nyílt arccal mondhatjuk ki; az erkölcstelen irodalom a liberalizmus jegyében született, általa nőtt nagygyá és bizunk benne, hogy egykoron vele együtt fog a nyílt piacról a sötétségbe visszasülyedni. Igaz ugyan, hogy szerintök mi vagyunk a sötétség lovagjai, de akkor, mélyen tisztelt nagygyűlés, sötét a tiszta erkölcs, melyet védünk, sötét a családi tűzhely, melynek áldásos melegét fenn akarjuk tartani és sötét gyermekeink ártatlan lelke, melyet a szennytől akarunk megóvni. És akkor hadd legyenek a világosság bajnokai ok, mivelhogy igenis, világosságra, napfényre hozták a szenvedélyek mérges maszlágát, kábító színekbe öltöztették az erkölcstelenség sötét undokságát. Az ember megdöbben a szavakkal való e vakmerő játékon, e nyilvánvaló hazugságok utszéli hirdetésén és arra kénytelen gondolni, hogy itt már kétségbeesett emberek védenek kétségbeesett fegyverekkel valami pusztulásnak indult ügyet.

De, mélyen tisztelt nagygyűlés, bizonyos tünetek arra mutatnak, bizonyos jelenségek arra vallanak, hogy maguk a liberálisok is megokalták a pornográfia tultengését. S az igazságra törekedve, saját hitelem érdekében nem szabad igazságtalannak lennem azon mondjuk, jóhiszemű, nemesebb érzésű liberális férfiak iránt, kik maguk is látják és beismerik a bajt, fekélynek állítják a fe-

kélyt, de nem mervén e fekély forrását kutatni, mely talán elveik forrásához vezetne — külső orvosságot keresnek ellene. Limonádé-szerű, sem nem árt, se nem használ-féle orvosságot, hogy ne ártsanak a sajtószabadság felséges elvének. — Azt mondják, uton-utfélen olvassuk a hangzatos frázist: a pornográfia tényleg kinövés a sajtószabadságnak, de radikális kiirtása veszedelmes. Hol van ugyanis a határ az erkölcsös és erkölcstelen között? Ki képes ezt úgy megvonni, hogy ne ártsen az irodalom szükségzerű fejlődésének? Ki képes megvonni? Mélyen tisztelt nagygyűlés, az az egyszerű földmives, aki egyházunk katekizmusát megtanulta, az képes megvonni, minden katolikus ember képes megvonni, sőt tovább megyek, a pozitív kereszténység minden hívője, ki a bibliában találja meg élete irányelveit, képes megvonni. És az az irányzat, az a korszellem, melynek destruktív hatását érezzük minden téren, de amely mégis minden haladást szellemi és materiális téren magának tulajdonít, ez a göggyében szuverén és szabadságában türelmetlen korszellem, ez saját bevallása szerint, nem képes megvonni a határt az erkölcs és erkölcstelenség, az erkölcsös és erkölcstelen irodalom közt. Kell-e ékebben szóló bizonyíték a mi harcaink, küzdelmeink igazsága mellett? Mert hiszen mi azon alap restaurálásért küzdünk, mely-

ben az erkölcs gyökere éltető táplálékot talál az emberi élet minden nyilvánulásában a keresztény világnézet restaurálásáért.

Valóban ez volna a védekezés legbiztosabb módja. De jelenleg, sajnos, még számolnunk kell a meglevő állapottal. Az uralkodó jogar kihullott kezünkéből, a műtő kést használnunk nem lehet, a mételey pedig terjed, az erkölcsi pestis akadálytalanul szedi áldozatait. Az a társadalom és az az állam, mely milliókat áldoz a testi ragály meggátolására, semmit sem tesz az erkölcsi ragály ellen. Nekünk azonban, mélyen tisztelt nagygyűlés, tovább tétlenül állanunk nem szabad. Mi a lélek tisztaságát, Isten képmásának ép-ségét is szívünkön hordjuk. Önöknek főtisztelendő és tisztelendő uraim hiteik vannak, önöknek szülők, gyermekeik vannak, önöknek tanárok és tanítók, növendékeik vannak. Istentől rájuk bízott becses kincsek, felelősek testi-lelki javaikért, mi elborzadunk a szörnyű kísértések gondolatától is, mely a modern szépirodalom erkölcstelen cicomáiból leselkedik elő, mely gyanútlan lelkeket alattomos támadással ejt hatalmába, melytől meg van fertőzve a levegő, melyet beszívunk. Vajjon tudod-e te szülő, ártatlan képű gyermeked minő gondolatokat forgat fejében, ismered-e olvasmányait, ismered-e titkos olvasmányait? Nem borzadnál-e el, ha beláthatnál lelkébe és észre vennéd a szörnyű fekélyt, melynél

Szörme boák

Jäger alsó ruhák, harisnyák, keztyűk. Férfi és női fehérneműek.

Nyakkendők, zsebkendők. Legujabb női ruhadíszek, bőrdíszek és aplicatiók nagy választékban.

Kaphatók: KOHN IGNÁCZ női-, férfi-divat és rövidáru üzletében, Városház-palota.

Ezekben ismertettük a gyűlés lefolyását. Örömmel láttuk, hogy azon nem csak a függetlenségi pártiak, de az újpártiak sőt a kormánypártiak is részt vettek. Megvagyunk győződve, hogy a függetlenségi párti képviselők által tartott beszédek nem ártottak az Újpártnak, sőt nagyon is használtak. Rövid időn belül — értesülésünk szerint — a vasárnap elhangzott beszédekre, megadja az újpárt a választ, amennyiben gyűlését megtartja, amelyen a főváros több kitűnősége vesz részt. A viszonyosság révén most arra kérjük a függetlenségi párt vezetőségét, hogy amiként az újpárt felkérte tagjait a Kossuth-tér gyűlésén való részvételre, ép úgy kérjék ők is fel a párhíveket a mi gyűlésünkön való megjelenésre, hogy a polgárság saját maga győződjék meg arról, hogy melyik párt eszméi mozdítják jobban elő édes hazánk érdekét.

Az igazságnak tartozunk annak kijelentésével, hogy a pártgyűlés befejezték 53 előkelő gazda egyik vendéglőbe tért be és ott Bánffy-t éltette!

Az Újpárt végrehajtó bizottsága f. hó 8-án délután 5 órakor az Angol-királynőszállóban ülés tartott. A párt belső ügyeinek elintézése után a házszabályok revíziójának dolgát vitatták meg. Hosszabb tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy a párt határozati javaslatot nyújt be a képviselő házban, s Tisza István gróf miniszterelnök revíziós indítványát visszatartatja. A párt határozati javaslatát Hock János terjesztette a Ház elé. A határozati javaslat hangoztatja, hogy a nemzetnek alkotmányos ellentétési jogát szentül meg kell őrizni, mivel a parlamenti szólásszabadság e jognak egyik legerősebb intézménye, a házszabály-reviziót tehát, melynek célja a jog megnyirbálása, az újpárt nem fogadja el. Hock János folyó hó 10-én terjesztette be a javaslatot, és fejtette ki remek beszédben a párt megállapodásának okait. Beszédje a lehető legnagyobb hatást érte el, és a kormánypárton is sokakat gondolkodóba ejtett.

Nyirbátor és Vidéke.

(Rovatvezető: Kuton Benóni.)

Egy folt.

Nyirbátornak oly előnyös a földrajzi fekvése és oly természeti előnyökkel bír, hogy egy nagy vidéknek központjává avatnafelmagát.

Épen ezen körülmény eredményezte azt, hogy Bátornak nagyon is vegyes társadalma van. Van itt gazdag, közép, de van ám — és pedig tulnyomóan — szegényosztály is.

Ezen alkalommal az alsó osztálynak legáljáról óhajtottunk szólni, mely feltétlenül figyelmet érdemel, mert oly nagyarányu elemet képez, hogy a társadalmi életre — sajnos, nem jótékony — nagy befolyást gyakorol.

Ha végig nézünk az utcákon, lépten-nyomon találkozunk oly alakokkal, kiknek külseje elhanyagolt, rongyos, piszkos és visszataszító. Reggeltől-estig ott ögyelegnek munkátlanul az utcákon a járó-kelőknek alkalmatlanságára s ha a járkálást, ögyelgést, czélnélküli csavargást megunták, betérnek a kocsmába, hol a gyilkos italban keresnek lelki üdülést.

De ha a külseje visszataszító, lelkülete még utálatosabb. Hiszen az ilyen ember nem ismeri fel emberi méltóságát, nincs annak vallási, erkölcsi érzülete, régen kihalt az már belőle; ereiben már nem az egészséges vér pezseg, hanem egész fizikumát az ádáz pálinka hatja át. Nagyon szomorú kép ez és nem egy nemes ember szívében gerjeszt szánalmat.

Azonban nézzük ezt a dolgot ethikai szempontból. Milyen benyomást tesz ez a kép a jóízű emberre?! Gondoztalan, elhanyagolt külső; ruha? — ugyszólván rajta rothad, míg darabonként le nem hull róla; az az éhségtől eltorzított arc már nem is a Mindenható képére alkotott lélekkel bíró teremtményt árulja el.

Ily külsőből pedig következtethetünk a lélekre is, melynek romlottságát, szennyét elárulja az a durva, büntől áthatott szemérmetlen beszédmodor, melyet uton-utfélen hallhatunk. Maholnap odáig jutunk Bátorban, hogy egy uri hölgy, vagy jobb izlésű uri ember nem sétálhat az utcán, mert oly sűrűn tapasztal ily dolgokat, hogy megbotránkozva inkább zárt szobában tölti idejét, semhogy ilyen esetnek kitegye magát. Sűrűn hallhatunk panaszt, hogy az utcán a legdurvább,

minden jobb izlést és érzületet sértő, szemérmetlen trágár beszéd hallható. S a mint számtalan eset igazolja, ezek a páriák különösen akkor használják ki az alkalmat, mikor a hölgyközönség sétál, s észrevehető az az akarat, gonosz szándék, hogy ily irányu inzultus különösen a nőket érje.

Nem ritka az sem, hogy a gyermekek, sőt a kis leányok is, kik e szerencsétlen osztályból származnak, oly kvalifikálatlan és erkölcstelen dolgokat tárgyalnak, hogy az ember megborzad. S ezen nem is csodálkozunk valami szörnyűkép, hiszen már az anyatejjel szívják magukba azt a mérget, mikor már értelmesebb, szülőitől nemes dolgot nem tanul. Az ilyen gyermek az utca porában nevelkedik, sárban fetreng. Munkára szülei nem tanítják, mely nemesitené lelkét, ellenkezőleg fogékonyra teszik őt a rosszra, s ennek — bár sötét színű, de — világos eredménye, hogy belőle is csak oly nyomorult pária lesz, mint szülei.

Hasonló értelemben lehet szólni néhány munkásról és munkásnőről is. Kiknek rakoncátlan modora nem sokban különbözik az előbbiektől. Munkából jöve oly zajt és legkevésbé sem kifogástalan tolongást visznek végbe, hogy nemcsak hogy a járókelőket összelökdösik, hanem ha valaki ez ellen szót emel, cifrábbnál-cifrább szavakkal garnirozva összeszedik minden szentjeit, élő és megboldogult hozzátartozóit, fejbe, oldalba veréssel fenyegetik meg, ami nem a legkellemesebben érinti az embert.

Ezeket kívül fel se tűnik, annyira hozzá vagyunk szokva, ha egy részeg csavargó, vagy más halandó, a kocsmából kilépve, a nap bármely szakában éktelen lármával halad végig az utcán. Ezt az állapotot feltétlenül elősegíti azon körülmény, hogy ugyszólván minden második, harmadik házban van kocsmá.

A koldosok szokatlan nagy tömege is nagyban hozzájárul e foltot minél tarkabbá és feltűnőbbé tenni. De ezek már egészen más kategóriába sorozandók, miről máskor bővebben fogunk beszélni.

A fentiek elősorolása után ezen beteg állapotot szó nélkül hagyni nem lehet, ez feltétlenül gyógyításra, sőt gondos gyógyításra szorul. Nagyon ajánlhatjuk az illetékesek figyelmesek, mert ez az erkölcsi züllöttség nagyon leszállítja Nyirbátor erkölcsi értékét.

Ergo videant conoules! . . . K-n B-i.

gyorsabban pusztítóban semmi nemű betegsége a testnek nem terjed? És e sötét kép előtt megállva azt kérdezhetném: képes-e a család gyermekeit megóvni az erkölcselen irodalom ellen és azt felelhetem rá: a mai viszonyok között nem képes. Otthon a családi körben igen, a vallásos elvek szerint való élet, a családi olvasmányok gondos, éberszemű összeállítása, a szeretet, melyből a családi tűzhely vonzó melegét nyeri, mindez képes felvértezni a gyermeket lelkét, de a gyermek nincs mindig a család körében, iskolába jár, az utcán nem zárhatjuk el szemét a látástól, vajjon meggátolhatjuk-e, hogy ne lássa a könyvesboltok arcpirító kirkatait? És ha e kísértés gyakori és mindennapi, megakadályozhatja-e a családi fegyelem, hogy zsebpénzből titkon ily olcsó maszlágot ne vásároljon s ha megvásárolta, hogy titkon elne olvassa ugyanazt, megrottva lelkét, testét egyaránt? Mondhatom mélyen tisztelt nagygyűlés, borzalommal kell, hogy minden szülő lelke elteljen ama veszedelmek gondolatára, melyek gyermekeinket az utcán érhetik. Ma már nem csak Budapest utcáit értem, ma már a vidék is meg van fertőzve, antiquáriusok ma már vidéki városokban is árulják és kínálják unduk áruikat, a falusi vásárok ponyváin is ott rikitanak a piszkos füzetek és ha a plebános urak utána néznek, templom napján, a bucsu sokadal-

mában is meg fogják találni — nem is nagyon elrejtve — az üzérkedés ezen erkölcsrontó termékeit, amint én magam is láttam egy alföldi falu bucsuján, nem is messze a templomtól. Hogyan tudjunk mi védekezni, hogyan tudjon a család, az iskola, sőt a társadalom maga is védekezni e piacra vitt, akadálytalanul terjesztett, az ember nemtelen szenvedélyeit melengető nyomorult fércművek ellen? Mert a piac nyílt ugyan, a konkurencia kiabáló, a képek nap-, gáz- és villamfényben fürdenek, de abban van a veszedelem, az teszi nehezzé a védekezést, hogy akik veszik, titkon veszik, akik olvassák, titkon olvassák, mindaddig, míg csak tökéletesen ki nem hal a szeméremérzék, amikor aztán minden orvoslás bizony hiába való.

Odáig jutottam el, mélyen tisztelt nagygyűlés, ahová bevezető szavaimban céloztam. Itt minden kerülgetés hiábavaló, e betegség ellen a kenetelés, a koplalás, a külső és belső orvosságok nem használnak. Itt metsző késre, operáló késre van szükség. Hiába fog össze a család, hiába fog össze a keresztény társadalom, amíg azok az üzletek fennállnak, amíg minden lelkiismeretlen irodalmi kalandor írhat és irodalmi gyáros kiadhat és irodalmi uzorás árulhat és terjeszthet a sajtószabadság bő köpenyegé alatt irodalmi fertőzést, mi ökölbe szorított kézzel állunk, mi csak negative védekezhetünk, de utját e

ragálnak nem szeghetjük. Nem, mert nincs hatalmi eszközünk. És bár tudom — sok példa van előttem — hogy odakünn gunyos és ellenséges riadalmat fog szavam kelteni, kimondom, ami szívemen fekszik, kimondom az igazságot: az államnak, a törvényhozásnak kell szembe szállani a romboló árral. Eljutottunk a végső fokig. A sajtószabadság magasztos elve senkit sem vezethet immár tévútra. Törvényhozási intézkedést kívánunk az erkölcselen irodalom ellen. Szóljon meg a család, szóljon meg a társadalom! Alkotmányunk szerint meg van a kérvényezési jogunk, itt minden tisztességes ember, minden családja érdekelve, sulyosan érdekelve van. Legyen e nagygyűlés egy országos akció kiinduló pontja: Istennek hála, vannak már keresztény szellemű népképviselőink, kik ügyeinket magukévé teszik! Élre kell állítani a kérdést. Akarja-e a szabadelvűség tovább is fenntartani, akar-e passzív magatartásával tápot adni az erkölcselen irodalomnak? Akar-e, mer-e, ha a polgárok ezrei a család nevében, a társadalom, sőt nemzetünk jövőjének érdekében kérik, sürgetik a radikális kúrát. Kérik sürgetik a tisztos sajtó szabadságának nevében. Mert hisz engem és mindnyájunkat a sajtószabadság ellenségeinek fognak kikiáltani, de akkor mélyen tisztelt nagygyűlés, az orvos ki vágja a testből a fekélyt, ellensége az a

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer

Sirolin

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál idült bronchitis, számarhurut és különösen láb-

badozóknál influenza után ajánlatik, Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

Színház.

Az újabb magyar színműirodalomnak a fővárosban jelentékeny sikerrel előadott két termékevel ismertetett meg bennünket Makónak két estére átrándult társulata. A fővárosi közönség tetszése és a fővárosi sajtó elismerése úgy látszik nem fokmérője nemely darab irodalmi becsének. Szívesen látjuk kis színházunkban hazai íróinkat és ezek bemutatásáért csak elismeréssel adózhatunk az igazgatónak, de viszont a patriotizmusunk nem kölcsönözhet irodalmi értéket az elmúlt héten előadott két műnek.

Kampis Jánosnak 8-án előadott színműve: Radnóthy né, vér és hus nélküli alakjait a hallótnál magasabb színvonalon álló előadás sem tudná elfogadhatóvá tenni. A szerző felvet egy problémát, de meg nem oldja, vagy legalább is, ezt a megoldást nem fogadjuk el és nem hiszünk azoknak a sokszor tűzijátékszerű, ragyogó tirádáknak sem, melyeket Radnóthy né nem is annyira az öreg Barkayhoz, mint inkább a közönséghez intéz. A szerető szív nem bölcselkedik és nem akarja a világot sarkaiból kiforgatni, hanem megbocsát. Az előadás nehézkezen és vontatottan folyt le, egyedül P. Menszáros Margit emelkedett ki magasan a környezetből, átértzett játékaért és különösen a harmadik felvonásbeli szép deklamációjáért nyílt színen kapott megérdemelt tapsokat.

Szardán 9-én Beöthy Lászlónak Felesleges ferjek című vígjátékán mulatott a színház zsufolásig megtöltött közönség. A már ismert és agyoncsépett eszközökkel dolgozó szerzőtől semmi újat nem láttunk ugyan, de tagadhatatlan, hogy sok színpadi ismerettel halmozta egymásra a félreértéseket és állítja össze a képtelennél-képtelenebb helyzeteket. A második felvonás párbaj jelenete és a harmadik felvonásbeli sötét terasz állandó hangos kacagást idézett elő a nézőtérben. A szereplők közül ki kell emelünk Szabó Irmát, ki szellemes organumával és vonzó előadásával, valamint Krémer Jenőt, ki egy nyugalmazott posta és táv. tanácsos sikerült alakításával nyerte meg a közönség tetszését.

Mindkét előadás külföldben nagyon is magán viselte a hevenyészett színrehozatal bélyegét, mert eltekintve a színészek legfőbbjének szerep nem tudásától, az összjáték is erős kifogás alá esik. Reméljük azonban, hogy szintársulatunk legközelebb nagyobb készültséggel fogja színpártoló közönségünk szép érdeklődését viszonzni.

Végül meg kell emlékeznünk arról a jéghideg légáramról, mely a függöny felgördülése után a nézőteret betölti, no de erről nem a színigazgató tehet.

—nd.

HIREK.

Pártgyűlés. A helybeli függetlenségi párt, mult vasárnap közgyűlést tartott, melynek lefolyásáról lapunk első helyén számolunk be.

Áthelyezés. Gálfalvi János, városi királyi állatorvos Nyiregyházáról Zemplénvármegye nagymihályi járásába helyeztetett át járási kir. állatorvosul. Amíg egyrészt sajnálattal vesszük tudomásul távozását, mivel rövid itt-lété alatt is élénk tevékenységet fejtett ki állategészségügyünk javításában, addig másrészt áthelyezéséhez gratulálunk. mivel a nevezett járásban 40 község, számos nagy lötenyésztest üző latifundium s a fontos, főképp külföldi állatszállítás körül ügykezelésébe s az intéző körök választása Gálfalvira esett eme fontos állás betöltésénél.

Kinevezés. A magy. kir. államvasutak pályaeorvosává dr. Lakatos Imre helybeli orvos kineveztetett.

Nekrológ. Vettük a következő gyászjelentést: Mélyen megsomorodott szívvel tudatjuk a felejthetlen jó férj, gondos apa, nagyapa és jó rokonnak Dietz Miksa városi tisztviselőnek élete 63-ik és boldog házasságának 39-ik évében rövid, de váratlan kínos szenvedés után f. hó 8-án este 9 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 10-én délután fél 3 órakor fognak az Új-utca 12. sz. halottas házból az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint a vasúti sírkertbe örök nyugalomra helyezni. Kelt Nyiregyházán, 1904. november hó 9-én. Feledhetlen emlékünök kíséri a legdrágább halottat pihenő nyughelyére. özv. Dietz Miksáné szül. Skolnyik Julianna neje, özv. Barna Jánosné anyós. Lajos, Ilona férj. Simon Kálmán, Irma férj. Balczár Lajosné, Sándor, Kálmán, Julianna férj. Márkus Józsefné, Zsuzsó gyermekei. Dietz Lajos, Dietz Sándor, Dietz Ilona férj. Bittó Lázárné, Dietz Béla mint testvérek és családjaik. Simon Kálmán, Balczár Lajos, Márkus József vejei. Dietz Sándorné szül. Körmöczy Mariska menyő. Simon Zoltán, Viola Mariska, Balczár Irma, Balczár Lajos, Márkus József, Márkus István, Márkus Dezső unokái.

Próbahitszónoklat. Vasárnap délelőtt dr. Krámer Jakab rabbi tartott a helybeli izr. templomban próbahitszónoklatot, mely alkalmából a hívek és érdeklődők betöltötték a nagy templomot. A választott szövegből és ahoz fűzött kommentárokból ítélve nagy tudású férfiúnak tartjuk, akinek választékos beszéde, sima magyarsága mindenkire nagy hatást tett, de hangja gyengének bizonyult a nyiregyházi templomhoz. Végleges bírálatot még most nem mondunk, de érdeklődéssel tekintünk a többi meghívottak szónoklatai elé.

Mai tárczánkban közöljük egész terjedelmében dr. Andor József városunk szülöttének, a Ferencz József főgymnasium tanárának a kath. nagygyűlésen elmondott nagy hatású beszédét. Az élénk temperamentummal megtartott beszéd, az előadás színes volta, az őszinte hév, mely szavaiból kiért, nagy tetszést váltott ki a közönségből. Mindenki sietett üdvözölni a szónokot, a kit eddig mint író ismertek kiválónak, az alkalommal pedig pompás, eleven szónoknak is bizonyult. A beszéd, mely az irodalomban újabb in felburjánzott kinövés és tulhajtások ellen irányult, nem csak a nagygyűlés közönségében, de az írók széles körében is méltó feltűnést keltett. Irodalmunk kiváló alakjai nagyobb tanulmányokban sőt vezércikkekben foglalkoztak az Andor József által felvetett kérdéssel, a mely ekként egész irodalmi vitát idézett elő. Nagyon természetes, hogy ez a beszéd egyszersmind többek által igaz jelentőségéből következően, magasatos és hazafias czéljában félreértve, magyaráztatott, mi azonban kik ismerjük Andor József liberális gondolkodását, jól tudjuk, hogy nem volt más czélja, mint úgy is idegen emlékün táplálkozó irodalmunkat, az egyedül igaz és hazafias utra terelni, s minden salaktól és szennytől megtisztítani. Nagy szolgálatot véltünk teljesíteni olvasóinknak, midőn e gyönyörű beszédet megszereztük és mindnyájunk lelki épülésére és okulására közöljük. Kitérő földinket pedig innen szülővárosából üdvözöljük bátor és nemes működéséért.

Fölhívás a Bessenyei-Kör t. tagjaihoz. Az „Uránia”, fővárosunknak immár szép hírnévre vergődött tudományos színháza, a mely azáltal, hogy kiváló íróink csoportosultak lelkes elnöke, mgs. Molnár Viktor, min. tanácsos ur köré és vállaltva segítették előre nemes kulturális céljában, pár év alatt annyira megerősödött, hogy már a vidékre is kiterjesztheti hasznos működését. A derék tudományos színház e hó 12., 13. és 14. napján három előadást tervez nálunk, ha közönségünk részéről méltó felkarolásban részesül. Körünk művészetekért és kulturáért lelkesülő t. tagjainak a figyelmét is fölhívjuk tehát arra, hogy szíves érdeklődésükkel ezt a fontos közművelődési ügyet városunkban előre vigyék. Nyiregyháza, 1904. november 9. Hazafias üdvözléssel: *Br. Feilitzsch* Berthold, elnök.

A Nyiregyházi Bessenyei-Kör f. 1904. év november hó 19-edikén este 8 órakor a Korona-szálló dísztermében estét rendez, melyre

test egészségének, szabad fejlődésének! Ki kell vágni az irodalom, a sajtótetéből a fekélyt és a sajtó szabadon, tisztességesen fog fejlődni tovább. Mert én és mi mindnyájan keresztény szívünk egész hevével tagadjuk a tisztességtelen sajtó létjogosultságát.

Biztos vagyok benne, mélyen tisztelt nagygyűlés, hogy ebben az akcióban számíthatunk minden tisztességes, komoly gondolkodású polgár támogatására. E ragály nem csak a katolikusokat fenyegeti, nemcsak a katolikus érületet sérti, hanem sérti minden igaz magyar érületét. Kell, hogy elenyészessenek a társadalmi és hitbeli különbségek, mert a baj kozmopolita. E hó elején Kölnben nemzetközi kongresszust tartottak e veszedelem ellen. A nyugat összes művelt államai képviseltették magukat, katolikusok és protestánsok szólaltak fel, ott is hangoztatták a törvényhozási intézkedés szükségességét. Hazánk sajnos — tudtommal, nem volt képviselve, de neve felhangzott. Hogyan hangzott fel? Szégyenpir borítja el arcunk, mélyen tisztelt nagygyűlés! Szörnyű vád röpent szét a nemzetközi arcopag előtt: A szennyirodalom legtöbb terméke Magyarországból importálódik a német birodalomba. A mi hazánkból tisztelt hölgyeim és uraim, a patriarchális erkölcsök, az ősi hagyományokhoz való ragaszkodás, a régi jó családi élet hazájából. Igaz-e e vád?

Annyira jutottunk volna? Be kell vallanom — meggyőződtem róla — mélyen tisztelt nagygyűlés, hogy e nyomoruságos tehetlenségünket bizonyító vád igaz! Budapest szívén két öv húzódik keresztül, a Kálmán-tértől a Margit-hidig, az ugynevezett belső körut és egy másik öv, az ugynevezett nagy körut, e két övnek antiquáriumi ontják ki magukból a piszok irodalmát bel- és külföldre és ha a keresztény társadalom minden rétegére kiható romboló hatását tekintem ez üzletnek, igen kevés vigaszszal, legfeljebb igazolásunkra szolgál az az általam kitapasztalt tény, hogy e nyugodtan üzérkedő és gazdagodó irdalmi kufárok között — egyetlen keresztény embert sem találtam.

Maga e tény a gondolatok egész raját indítja meg agyunkban, de én, mélyen tisztelt nagygyűlés, jelenleg egyetlen néposztályt, vallást, vagy fajt nem akarok felelőssé tenni oly bűnért, mely talán-talán csak egyeseké. Azonban világosan kell látnunk! Aki nincs ellene az irodalom e fertőző betegségének, az mellette van. Ha a liberális sajtó azt hirdeti, hogy a liberalismusnak semmi köze a pomografiához, bizonyítsa be tettel. Felhívom a magát tisztességesnek nevező és tartó sajtót: aljon mellénk nyílt sisakkal, támogassa mozgalmunkat rettegett hatalmával! A sajtószabadság diszes, de bő köpenyegéről vágja le a szennyes cafrangokat, ne vonszolja to-

vább biborszegélyzetét az utszéli sárban. Tá-mogasson bennünket azzal a szívós kitartással, üldözze az erkölcstelen irodalmat azzal a türelmetlen hévvel, amelylyel teszem azt, egyházunk üdvös intézményeit üldözi. Itt nincs kibuvó ajtó hazug frázisok minket el nem kábitanak többé, csürés-csavarás nem homályosíthatja el az igazságot. Legyen mi-enk a kezdeményezés, kérve, sürgetve fordulok e nagygyűlés tiszteletre méltó összehívóihoz, mindazokhoz, kik becsületes törekvéseink élén állanak, a szülők nevében fordulok hozzájuk a társadalom veszni induló erkölcsének s hazánk visszaszerzendő reputációjának nevében. Indítsák meg az akciót, bölcsességük és tapasztalatuk megmutatja a leghelyesebb utat és módot. Ha már elvándoltak bennünket a külföld előtt, kötelességünk, hazafias kötelességünk megindítani a támadást, a védekezést s kinyerni a hatalom birtokosainak s a törvényhozásnak egyedül hatékony támogatását. Ne legyen szavam a pusztában kiáltó szava, ne maradjon a beszéd beszédnek, hanem lépünk végre-valahára igazunk tudatában a tettek terére. Bizony mondom, a Regnum Marianum az Immaculata jubeliumát semmivel sem tenné emlékezetesebbé, mint ha Szüzanyánk tiszta képével szívünkben, indulnánk döntő harcba az erkölcstelenség, az erkölcstelen irodalom sötét undoksága ellen.

tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: I. 1. Elbeszélés. Irta és felolvassa: Werner Gyula. 2. Capriccio. Szerzette: Hasselmans. Hárfán előadja: Mosshammer Roman. 3. Gral regéje Wagner Lohengrin c. operájából. Énekli: Anthes György a m. k. Opera művésze. Zongorán kíséri: Riédl Nándor, a m. k. Opera karmestere. II. 1. a) Fantázia (ges-dur) Szerzette: Pönit. b) Rákóczi-induló. Két hárfán előadják: Mosshammer Roman és Mosshammer Ottó, a m. k. Opera hárfa művészei. 2. Ráchel siralma. Irta: Arany János. Előadja: Halasi Margit urhölgy. 3. a) Éjjeli zene. Szerzette: Schubert. b) Provence-dal. Szerzette: Schumann. Énekli: Anthes György. Hárfán kíséri: Mosshammer Roman és Mosshammer Ottó. A műsor egyes számai alatt a terem ajtait zárva tartja a rendezőség. Jegyek nov. hó 14-edikétől 16-odikáig bezárólag válthatók dr. Popini Albert titkárnál (Debreceni utca 3. sz.), és pedig tagok számára személyenként 3 kor. 50 f., nem tagok számára személyenként 5 kor. 50 f. elővételi árban. — Jegyek rendes árban válthatók nov. hó 17-edikétől 19-edikén este 6 óráig a Ferenci-féle könyvkereskedésben s este 7 órától kezdve a pénztárnál és pedig tagok számára személyenként 3 kor.-ért, nem tagok számára személyenként 5 kor.-ért. Kis páholy ára elővételi árban 18., rendes árban 16 kor., nagy páholy elővételi árban 20, rendes árban 18 kor. Állóhely ára tagoknak 2 kor., nem tagoknak 3 kor. Műsor a pénztárnál 20 fillérért kapható. A jegyek (a bérletjegyeket is beleértve) névre szólnak és csak bejelentéssel ruházhatók át másra; ez esetben, ha valaki nem tagra akarja jegyét átruházni, szíveskedjék az árkülömbseget a pénztárosnál kiegyenlíteni.

Halálozás. Özv. Bányay Istvánné, szül. Borbély Erzsébet, mult csütörtökön, 83 éves korában, Kemescsén elhunyt. Temetése nagy és általános részvét mellett ment végbe.

A Szabolcs felszólalásai. Lapunk a közügyek terén igyekszik mindig a nagyközönség jogos kívánságának szószólója lenni. Ezért kísérjük állandó figyelemmel megyénk és városunk politikai és társadalmi életét, közhatalait, valamint nyilvános intézeteit. Ha a vezető férfiaknál érdemeket fedezünk fel, arra a legnagyobb örömmel mutatunk rá; ha pedig hibákat észlelünk személy válogatás nélkül tesszük meg arra is észrevételeinket. A legmagasabb körök is belátták, lapunk felszólalásainak alaposságát és nem egy jogos kívánság teljesítését közöntheti a nagy közönség lapunknak. Helyszüke miatt nem sorolhatjuk fel mind az általunk kivívott sikereket és csak egy párt említünk itt felközlök. A kereskedelemügyi ministerium előterjesztésünkre rendelte el a tőzsdei árzáratoknak, az egész ország gabonavásáraitban való kitűggesztését. Lapunk volt az amely a földmívelésügyi minister figyelmét a megye szépen fejlődő gyümölcs tenyésztésére és a tovább fejleszthetősére felhívta; lapunk az, amely magából a ministeriumból kap szakmunkákat a gyümölcsészet előmozdítása végett. A Szabolcs a magyar királyi államvasutaknak és a m. kir. postának is félhivatalos lapja és mindkét helyen felszólalásaink illő figyelemben részesülnek. Mi mutattunk rá arra, hogy a szolgabíróságok telefon-vezetékai sok és népes községek mellett vonulnak el és kevés költséggel lehet azokat a telefonhálózatba bevonni; ez után kereste meg a vármegye a nagyváradai posta-igazgatóságot, a körjegyzői székhelyek bevonására vonatkozó tervezet elkészítésére. Érvelésünkre engedte meg a nagyváradai postaigazgatóság azt, hogy a biztosítékot be nem tett előfizetők a helyközi forgalomban hívóként szerepelhessenek az esetben, ha a díjakat esetenként bárkivel előre a telefonhivatalba beküldik. A helybeli hatóságok is készséggel teljesítik az általunk szóvá tett hiányok orvoslását. Mindezeket nem dicsekvésként mondjuk el, csupán a nagy közönség meggyőzésére hozzuk fel és jelezzük, hogy az általunk közölt felszólalások mindig tanulmányozás tárgyává tételnek az illetékes helyeken. Felkérjük vármegyénk és városunk lakosságát, hogy legyenek hozzáink bizalommal és minden közérdekkel kapcsolatos érdemre és hibára hívják fel figyelmünket. Szerkesztőségünk a legnagyobb titoktartásról biztosíthat mindenkit. Hogy meny-

nyire önzetlenül járunk el kiviláglik abból is, hogy minden közérdekű közleményt elfogadunk bárkitől, tekintet nélkül arra, hogy a beküldő lapunknak előfizetője-e vagy sem. Szívesen vesszünk bárkitől is a nagy közönséget érdeklő újdonságokat és a beküldőt szintén a titoktartásról biztosíthatjuk.

Az Uránia előadásait — mint már jeleztük — ma este kezd meg a színházban, az „Éjfél nap országá”-val. Norvégia csodás vidékeit mutatják be első este, dr. Ráth Istvántól. Száz színesen vetített kép és huszonkét mozgófénykép fogja élvezetessé tenni az előadást. Holnap a „Modern asszony” kerül bemutatásra, Ráth Istvántól, Nagysikerű újdonság ez, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét. 150 színes képben és 15 mozgófényképben mutatják be a modern asszony életének ferdeségeit és érdemeit. Hétfőn este a „Berlini élet”-et mutatja be az Uránia, Dömötöri Németh Pétertől. 170 színes kép és 20 mozgófénykép, nagyban emeli az előadás értékét. Érdekesnél érdekesebb jelenetek vannak a darabban megörökítve. Elmondhatjuk az Urániára, hogy élvezetet nyújtva tanít. Csodás vidékeket, elképzelnél sem tudott tájakat és jelenségeket mutat be, a valósággal megegyező színpompával, a legújabb szerkezetű gépek még eddig itt nem látott hűséggel mutatják be a képeket. Jegyek Jakobovits Fanny kisasszonynál válthatók. Helyárak: alsó páholy 8 kor., felső páholy 6 kor., támlásszék 2 kor., földszinti zártszék 1 kor. 60 fill., erkély I. sor 1 kor. 60 fill., II. sor 1 kor., karzati ülő 60 fill., földszinti álló 80 fill. Kezdeté 8 órakor.

Szalmafónó tanfolyam. Nyiregyháza város polgármestere közhirrre teszi, hogy a földmívelési miniszter ur a debreczeni kereskedelmi és iparkamara felügyelete alatt a városban „ingyen szalmafónó tanfolyamot” rendez, mely folyó évi november 13-án nyílik meg s öt hónapig tart; a tanulási idő naponta délelőtt fél 9-től 12-ig s délután 2—5-ig tart. A tanfolyam célja az, hogy a nép leánygyermekéi télen, mikor a mezőgazdasági munka szünetel, olyan egyszerű és könnyű háziipart tanuljanak ki, melynek nyers anyagát ők maguk könnyen megszerezhetik s melyből való készítményeket, úgy magát a szalmafónót, mint a belőle varrott kalapot, bármikor könnyen értékesíthetik és így a téli időszakba magukat kenyérkereső munkával elláthatják. A tanfolyam öt hónapos tartamra van tervezve, mely idő alatt a tanulók a szalmafónás minden nemét, valamint a szalmakalap készítés minden munkáját elsajátíthatják. A tanfolyam tanítási eszközeiről, a tanulók számára szükséges különféle nyersanyagokról, a tanfolyam vezetőjének havi fizetéséről s a szükséges felügyeletről a földmívelési miniszter úr és a kamara gondoskodik. A munkák, melyeket a növendéket a tanítási idő tartama alatt készítenek, az ő tulajdonukat fogja képezni s azokat a tanfolyam bevégezése után tetszés szerint értékesíthetik. A hol az elmúlt évben is voltak már ily tanfolyamok, ott a mult évi tanfolyam növendékei meghatározott egységárban készíthetnek az ideit tanfolyam számára, a vezetőnő által kívánt fonatokat, a munkáikhoz, valamint a kalap varrási és vasalási képességük tökéletesítéséhez igénybe vehetik a tanfolyam helyiségét és munkaeszközeit. A kik az ingyenes tanítás jótéteményeiben részesülni akarnak, beiratás végett jelentkezhetnek Olthváry Gizellánál, virág-u., a Jordán órásféle házbán. A tanfolyam fenntartása, szakavatott vezetővel való ellátása, gépekkel és munkaeszközökkel való felszerelése a nyers anyagok, fonatok stb. beszerzése tetemes áldozatba kerülnek, s ennek fejében megkivánják a fenntartók, hogy a nép gyermekeinek kenyérkereső munkára való kinevelése eredményes legyen, vagyis, hogy a tanfolyamra felveendő növendékek szorgalommal, buzgósággal és jómagaviselettel lássanak a tanuláshoz. A tanfolyam helyisége a Hatzel-tér 1 sz. a. lesz, a megnyitás november 13-án vasárnap d. e. 11 órakor történik, a tanítás november 14-én hétfőn reggel fél 9 órakor veszi kezdetét.

Biztosítékot nem tett hívók a helyközi telefon forgalomban. Bizonyára emlékeznek még olvasóink arra, hogy lapunk rámutatott hogy úgy a közönségre, mint a posta hiva-

talra rendkívül káros az, miniszter csak is biztosítékot letett előfizetők szerepelhetnek saját gépjükről hívóként. Ajánlatba hoztuk, hogy mindazon esetben, ha a telefon állomással bíró előfizető az interurbán vezeték használatáért járó díjat bárkivel beküldi a telefon központba, mentessék fel a távoli központba való járástól és hogy a saját gépjéről folytathasson beszélgetést. Felszólalásunkat a nagyváradai posta és távirda igazgatóság kedvezően intézte el. Értesítjük a telefontal bírókat, hogy a központba csatlakozással, vagy más alkalmazottjakkal is beküldhetik ezután esetenként a díjakat és a felhívni kívánt nevét egy czédulára írva. Jegyezze meg azt is a hívó, hogy milyen számú gépnél várja a kapcsolást. A közönség örömmel veheti tudomásul az igazgatóság döntését, mert a központhan való ácsorgástól van ez által megkímélve. A helyközi kapcsolás ugyanis a jelentkezés után, sokszor azonnal, máskor pedig csak órák múlva jöhet létre; eddig kénytelen volt a hívó a csengőjelt a központba várni, most pedig saját üzletében vagy lakásán, tehát hasznos munkában várhatja azt. A telefon hivatalra is sokkal előnyösebb a mostani állapot, mivel a jelentkező üzletében türelmesebben vár, mint postahivatali központban, tehát a kapcsoló hivatal sok zaklatástól menekül meg. Az igénybevétel és a jövedelmezőség is sokkal nagyobb most mivel sokkal többen fogják a helyközi telefont igénybe venni.

Új találmány. Vass Józsefről, Nyiregyháza város volt almérnökéről kellemes hírt közölhetünk. A „Szabadalmi Értesítő” legutolsó számában a következőket olvastuk: 2428 V. 582. Vass József mérnök Gyergyó-Szentmiklóson, Szállítható duzzasztó. A helyszínen láncokból vagy kötelekből készített, és a meder keresztmetszetét elfoglaló rácsból áll, mely felé sodronyhálót, ezek felé pedig vízátthatlan anyagból készült lapokat borítunk melyek a medret elzárják; az egész duzzasztót könnyű szerrel más helyre szállíthatjuk, s itt állíthatjuk fel, B. n. 1904. aug. 24-én. — Az új találmánynak vízierők hasznosításánál nagy hasznát lehet venni. Szívesen gratulálunk Vass Józsefnek ezen legújabb találmányához.

Meglövedezett ör. Mult vasárnap éjelen, a katonai zabraktárnál felállított és a helyben állomásozó cs. és kir. huszárezredhez tartozó örre, még eddig ismeretlen tettes háromszor rálőtt. A golyók nem találtak ugyan, de az eset mégis nagy feltűnést keltett. A nyomozat erőlyesen folyik.

Rablások. Folyó hó 9-én délután Kovács Károly vencesellói lakost a városi erdőbe 4 egyén kicsalta, ott 290 korona készpénzt, óráját elrabolták. Védekezés közben fején egy fokossal meg is sértették. Literáthy Lajos r. ellenőr a tetteseket Turi (Krajecz) Pál, Kis János, Pristyák János és Hován László helybeli lakosok személyében derítette ki. Ugyanazon okt. 25-én éjelen 11 órakor Turcsán Andráshelybeli újságkihordó fiut a Szarvas-utczán szintén 3 egyén megtámadta, tőle 12 korona apró pénzt elraboltak. Tetteseknek a fentiek bizonyultak Turi kivételével. Turcsán iránt — aki 18 életéve daczára az ország legkisebb újságáruháza — általános részvét mutatkozik.

Nagy sertés lopás. Demecserben az Elek-féle uradalomtól 5 év alatt 500—600 darab sertést loptak el a pásztorok, melyet megdöglöttnek jelentettek be. Eddig 20—30 leartóztatás történt, de az ügyben az orgazdaság és járlatkerítés révén még sok leartóztatás várható.

Gyújtogatás. Kemescsén tegnap előtt Kis Pál épületéből csóvát húztak ki. Tegnapi virradólag a Kis épületei leégtek. A nyomozat folyik.

Megszökött béresgazda. Babucz János, encsencsi lakos, gróf Zselinszky Róbert uradalmában alkalmazott béresgazda 900 kor. uradalmi pénzt elsikkasztott és megszökött.

A vásárosnaményi vasút megnyitása. Nyiregyháza város forgalmára nagy befolyással lesz a Nyiregyháza—vásárosnaményi vasutvonal megnyitása. A vármegye egy igen nagy részének válik régi óhaja valóra ezzel. Az építéssel már annyira készen vannak a vállalkozók, hogy a megnyitás rövid időn belül és előre láthatólag e hó 29-én lesz megtartva.

Alispánunk figyelmébe. Lapunkat egy kivándorló Fiuméből levélileg figyeleztette, hogy a kivándorlók a miniszteri rendeletekben megadott kedvezményeket tudatlanságból nem veszik igénybe. Mi kiküldtük lapunk megbízottját a helybeli vasuti állomásra és aki tapasztalatairól a következőkben számolt be: — A legutóbbi hajóindulásnál naponta 150—200 kivándorló jött össze a helybeli vasuti állomáson és azt tapasztaltam, hogy háromnegyed része a legelső vasuti állomástól egész Fiuméig váltotta meg a vasuti jegyet. A hajós vállalat megbízottja itt Nyiregyházán megpróbált tizes csoportokat összeállítani, amikor 18 korona helyett 9 koronába került volna személyenként a vasuti költség, de fáradságának már csak kevés sikere volt, mivel a legtöbbnyire egyenként és a felszállási helyen már megváltották a jegyet Fiuméig. Szükségesnek tartom ezért az elmondottakra a közjót szíven viselő alispánunk figyelmét felhívni és kérni, hogy a községi előjáróságokkal taníttassa ki a kivándorlókat, hogy csakis Nyiregyházaig váltsanak vasuti jegyet és itt a társulat megbízottjának utmutatását kövessék, aki utasítva van a 10-es csoportok összeállítására és a hajó indulása előtti napokon a vasuti állomáson tartozkodik kint. Más napokon a lakásán szolgál felvilágosítással (Özime: Britz Miksa Isko'a-u. 3. sz.) —6.

Id. Ábrányi Kornél emlékezete. Ábrányi Kornél, Szabolcsvármegye nagyszülöttének, a tavaly elhunyt magyar zeneszerzőnek emlékére emelendő szoboralap céljaira az egyetemi ifjuság december harmadikán este nyolcadfél órakor nagyszabású hangversenyt rendez Budapesten a Vigadó nagytermében, melyet a polgármester, a nemes célra való tekintettel, ingyen engedett át. A rendezőség közreműködőkül a művészvilág kitünőségeit, védőkül pedig a társadalom előkelőségeit, kérte föl, kik közül már többen teljesítették a kérelmet. A hangverseny iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik a főváros közönségénél.

Szerencsétlenül járt huszárfőhadnagy. Budapest mellett a Paskál-malom közelében tartott falkavadászon baleset érte Ékes Károly honvéd huszárfőhadnagyot. Egy árok átugrásánál lebukott lováról, a mely patkójával bezúzta a főhadnagy fejét. Ékes Károly koponyatörést szenvedett s eszméletlen állapotban szállították súlyos sérülésével kórházára. Ékest városunkban is jól ismerik, amennyiben széles körű rokonsága van itt.

Elcsipett tolvaj. Tirpák János helybeli lakos behatolt a Fehérló nevű korcsma pincéjébe és onnan nagymennyiségű italműt és különféle tárgyakat hordott el. A tettest nem érte senki sem tetten s így csakis ügyes nyomozat után tudta Bozsela János biztoshelyettes gyanuba venni és a tett elkövetését reá bizonyítani.

Vasut Balkány és Hajdudorog között. A kereskedelmi miniszter Gaál András vállalkozó részére Balkánytól Hajdudorogig vezetendő helyiérdekű vasut előmunkálati engedélyét egy év tartamára megadta.

Gondnokság. A nyiregyházi törvényszék Letzter Joachimné 48 éves elmebeteg asszonyt gondnokság alá helyezte.

Nyiregyházi minta cím alatt már jeleztük, hogy a helybeli tűzoltók egy olyan tűzfecskendő tervezetet állítottak össze, amelyre Köhler István a budapesti tűzoltó tiszt tanfolyam tanára azt mondta, hogy nagyon ügyes és érdemes a gyártásának a bevezetése. E héten érkezett meg Budapestről városunkba az első, nyiregyházi mintájú fecskendő. A fecskendő azon gépek csoportjába tartozik, amelyeket legelőször kell vinni a veszély helyéhez, tehát víztartánnyal van kapcsolatban. A sajátos berendezés folytán a fecskendőt kevés fáradsággal lehet levenni és visszatenni a helyére, és meg van az a jó sajátága is, hogy az utolsó cseppig ki-

folyik tartányából a víz. A gép nagyon jó hírnevet szerzett országunkban a nyiregyházi tűzoltóságnak.

A nyiregyházi postahivatal fejlesztéséről olvastam a Szabolcs múlt számában. Örömmel járulok én is hozzá az ott elmondottakhoz. Elismerésem fejezem ki Surányi Imre postafőnök urnak hasznos működéseért, azonban felhívom a figyelmét egy körülményre, mely rendkívül hátrányos ugy a postára, mint a nagyközönségre nézve. A helybeli főposta a beltértől messze kiesik. Nyilvánvaló, hogy a beltéren lévő üzletek részére érkezik a legtöbb küldemény, melyeknek elkészítése sokkal nagyobb terhet ró a postai személyzetre, mint ha a hivatal a beltéren volna. A közönségre is kellemetlen a hivatalnak nem a központba való létele. Arra kérem tehát fel a főnök urat, még pedig nem csak a magam, de a nagy közönség nevében is, szíveskedjék oda hatni, hogy a hivatal, a posta személyzet és a nagy közönség örömeire, mielőbb a központba helyeztessék át. (Beküldetett.)

A katonák, mint tűzoltók. Megírtuk már, hogy a hadügyminiszter és a honvédelemügyi miniszter rendeletet adott ki a katonáknak a tűzoltásra való kitanítása ügyében. Városunkban is a héten kezdték meg a tűzoltó csoportok alakítását és most a városi tűzoltók a városháza udvarán tanítják őket. A közönség rokonszenvesen nézi a tűzoltó jelöltek ügyes mozdulatait és számít a katonaságra, hogy egy netáni nagy tűzvész esetén támogatni fogja a város hivatásos tűzoltóit. A katonaságtól a falujokba visszakérültek pedig a falusi tűzoltóságok alapját vehetik meg.

Megszurt haragos. Tegnapelőtt este Kis Pozor János a vasuti uton Goldstein Lajos helybeli lakost megtámadta és egy hegyesre köszörült vasruddal hátba szúrta. A rendőrség a további vérengzésnek véget vetett. Goldstein sérülése súlyosnak mondható.

Megkínzott ember. Gráf Istvánt, a városunk határához tartozó Felső-simán, e hó 7-én éjjel, megtámadták, összeverték, összeszurkálták. A szerencsétlen embert, borzalmas sebeivel az itteni kórházba szállították, ahol eszméletlen állapotban fekszik.

Találttárgyak. A rendőrkapitányi hivatalban az alább jelzett talált tárgyak vannak letétbe helyezve, u. m. egy fekete férfi öltöny, egy viaszos vászon, asztalkendő, egy téli kendő és egy kötő, egy pár férfi csizma, egy rudaló kötél, két nap- és egy esőernyő, egy férfi felső, egy selyem schval, két doboz szivar, egy női arany karkötő, egy rövid férfi kabát, egy bőrtáska többféle jegyzékkel, egy női boa, egy zsebóra, egy doboz női ruhával és cipővel, egy brosch, egy pár női cipő, egy mellény, egy forgó pisztoly, egy női nyaklánc két medailonnal és több nemű bőrtáskák nagyobb és kisebb összegű pénzzel, igazolt tulajdonosai a fenti hivatalnál át vehetik.

A jövő évi sorozás. A honvédelmi miniszter megtette már intézkedéseit a jövő évi sorozásra nézve. A vármegyeiek azonnal megtették a szokásos előkészületeket. Az anyakönyvi hivatalok kiállítják az értesítéseket s tavasszal rendes időben meg lehet kezdeni a sorozást.

700 percent pótdadó. Ez idő szerint nyilván versenytárs nélkül tartja a rekordot a pótdadó terén a Székelyudvarhely közelében fekvő Szentkirály község. Ennek a falunak a boldogtalan lakosai, egy székely újság számítása szerint, 700 percent pótdadót fizetnek. Ebből községi pótdadó 55, közbirtokossági adó 190, egyházi adó 209, utadó 60, iskola adó 300 percent.

A takarmányhiány. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter körrendeletben utasította a posta- és táviróigazgatóságokat, hogy a postamesterek részére kamat nélküli előleget adjanak mindaddig, a míg a takarmányhiány tart. A kedvezésben azonban csak azok a postamesterek részesülnek, a kik a postaszállítást maguk látják el, és csak annyit kapnak, a mennyi a postaszállításra alkalmazott lovak téli ellátására szükséges.

Elmebeteg asszony. Hornyák Jánosné, Simcsik Juliánna elmebetegségbe esett, baja oly súlyos, hogy a rendőrség felügyelet alá helyezte.

Hirdetmény. Értesitem a közönséget, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 62776/904. III. számú rendeletével a takarmányhiány okából engedélyezett viteldij-kedvezményt a tengeri kóró és szörplé takarmányra is hasonló feltételek és módzatok mellett kiterjesztette. K. 15623—904. szám. Kelt Nyiregyházán, 1904. október 31. *Bogár Lajos*, h. polgármester.

Irodalmi jelentés. Szávay Gyula munkáiból két kötetet rendezünk sajtó alá. Az egyik „Vitézi ének és más egyéb versek” cím alatt szerző újabb költeményeit foglalja magában, a másik pedig „Csokonai köszöntése és 12 más beszéd” cím alatt ünnepi alkalmakon mondott beszédeiből fog egy gyűjteményt tartalmazni. Mind a két kötet az ideai karácsonyra megjelenik s előfizetési árak egyenként 2 korona. Megrendelések és pénzek szerző címére (Debrecen) intézendők. Debrecen, 1904. november 1. Kiváló tisztelettel: a Csokonai-Nyomda Debrecen.

Eltűnt sertések. Nagy Gábor és Csordás Vince tiszadadai lakosok 4 drb. kővér sertésnek nyoma vészett. Lopás látszik fennt torogni.

Mi a Sirolin? „Sirolin” a modern pharmacutikai vegytannak egyik vívmánya. Mig a tüdőbajok ellen eddig alkalmazott szerek (Greosot, Gusjacol) stb. rossz szaguk, utálatos ízük és égető hatásuk miatt a betegeknek ellenszenvet eredményeztek, sőt ellentétes hatást gyakoroltak, addig a „Sirolin”, mely igen kellemes szagu és jóízű syrup, a gyermekek és legelkényeztetettebb gyomor által is szívesen vették és könnyen lesz emésztve. A „Sirolin” gyógyhatása tüdőbajoknál számos előkelő orvos, kórház és szakközlöny által felette előnyösen lesz ajánlva és konstatálva.

Érdekes mai hirdetési rovatunkban található Sámuel Heckscher senr hamburgi szerencse jelentése. Ezen cég a nyeremények gyors és titoktartás meletti kifizetések által az itteni vidéken is a legjobb hirt szerzette meg. Ez által ezen hirdetésre már e helyen is felhívjuk a t. olvasó figyelmét.

Dietrich-féle tearumok, Czuba-féle Cognac, Orosz tea, kávé és legjobb fűszerféléket, ugyszintén mindenféle vadász töltények, m. kir. löpor. serét dugasz és játszó kártyák legjutányosabban beszerezhetők Hirschler M. czégnél, Nyiregyházán, az Orosi- és Iskola utca sarkán. 1/8 klg. legfinomabb tea 75. krajczár.

CSARNOK.

Büntetés.

Az Ur-Isten rossz kedvében
Teremtette a szívet,
Büntetésül adta belő
A vágyat, a szerelmet.

Hogy küzdjünk érte... — ellene...
Mig a harcban elbukunk;
— Mert hisz látom, szerelmünket
Legyőzni nincs hatalmunk...

K. B.

Szép szemedben.

Szép szemedben
Könnyet letem,
Kinek szól ez? — kérdeztem.

Nem feleltél
Csak könnyeztél,
S én is veled könnyeztem.

Óh, én bohó,
Ábrándozó
Gyermek; — akkor miért sirtam?!

Mily jól esne
Most, ha lenne
Könny, — enyhíteni fájdalmam...

Kuton Benóni.

Berger ur kölcsöne.

(Berger ur egy kishivatalnok. 200 korona kölcsönt akar fölvenni, de ügynök nélkül sehol sem kap. Végre egy ügynök megcsinálja az üzletet és Berger urat értesítik a szövetkezetből, hogy kezeivel jelenjen meg a szövetkezetben. — Berger ur megjelenik.)

Igazgató: Ön szerencsés ember Berger ur! Az igazgatóság megszavazta önnek a kért 200 korona kölcsönt, amelyet rögtön föl is vehet. Itt vannak a kezei s kedves neje?

Berger ur: Igenis kérem! Kint vannak az utcán; de szaladok és felhívom őket. (Berger ur visszatér a feleségével és két kezessel. Az igazgató kivallatja valamennyit egyenként; hány éves? hol született? vannak-e gyermekei? hány élő? hány halott? stb. Végre aztán aláírat mindenkivel.)

Igazgató: A kezesek elmehetnek, csak Berger ur marad itt a 200 korona felvételére. (Kezesek elmennek.) Most pedig tessék aláírni egy belépési nyilatkozatot, egy kötelezvényt, és egy életbiztosítási kötelezvényt.

Berger ur: Igenis kérem, én mindent aláírok, csak egyszer már megkaphassam a 200 koronámat. (Behuny szemmel ir alá mindent, amit elébe tesznek.)

Igazgató: Így ni! Most rendben vagyunk. Tessék a pénztárhoz menni és a 200 koronát felvenni. (Az aláírásokban elcsüggedt ember odaül a pénztárnak nevezett íróasztal közelébe és vár, mert a pénztáros ur éppen tízórai uzsonnáját költi el, és nem akarja háborgatni. Miután meg ette a sonkás zsemlyét, megmossa kezeit, szivarra gyújt, kitisztítja körmeit és hangosan kiáltja Berger ur nevét, bár rajta kívül nincs idegen a hivatalban.)

Pénztáros: Kegyed most 200 korona kölcsönt kap heti 3 korona 10 filléres visszafizetésre, mely visszafizetés 2 évig tart. 2 korona 10 fillér törlesztésre, 1 korona pedig az életbiztosításra megy, mely az ön tulajdonát képezi. Jelenleg pedig a következő kis levonások lesznek: beíratási díj 2 korona, részjegyre 15 korona, biztosítéki alapra 10 korona, kamat 9 százalék 18 korona, kezelési költség 1 korona 50 fillér, váltó, könyvecskék és bélyeg 1 korona 40 fillér, információ-díj 4 személyért 4 korona, háromheti törlesztés 9 korona 30 fillér, a közvetítő ügynök díja 10 százalék 20 korona. Tehát kap tisztán 116 korona 80 fillért. Megjegyzendő, hogy a részjegyre levont összeg az ön tulajdonát képezi és a kölcsön visszafizetése után vissza kapja. Most pedig figyelmeztetem, hogy a heti részletet pontosan fizesse, mert ennek elmulasztása kellemetlenséget és költséget okoz.

Berger ur (magában: Hallatlan! Kétszáz koronát kértem kapok 116-ot és tartozom 322 koronával!) Kérem pénztáros ur én igen pontos fizető vagyok, sőt ebben annyira megyek, hogy a most járandó 116 koronát azonnal törlesztésre fordítom s kérem megmondani, hogy mennyivel tartozom még?

Pénztáros: Ez nagyon helyes! Ezzel együtt ön törlesztett 41 hetet, marad még 63 hete, azaz 195 korona 30 fillér. Figyelmeztetem, hogy pontosan fizessen mert ennek elmulasztása kellemetlenséget és költséget okoz.

Berger ur: Legalább tudom, hogy hitelképes ember vagyok.

Janus.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsös.

Lapunknak ezen cikket közlés végett a földművelésügyi m. k. miniszter 8327/904. eln. sz. alatt küldte be.

Írta: Molnár István országos gyümölcsészeti miniszteri biztos.

Ültethetünk az udvarba körtét és kajszinbarackot, hidegebb vidéken almát és szilvát. A fák az épülettől legalább 2 méter távolságra ültetendők. A hol a közlekedést nem akadályozza, be lehet az udvar egyéb részeit is ültetni.

A házi kertben a főntemlítettken kívül csak 125—140 cm. magas törzsű fákat ültessünk egymástól 6 méternyi távolságban, a fák közötti helyeket egres, ribiszke, mogyoró és málnával ültethetjük be, egymástól 1—1 méterre és a fákól is minden oldalról 1—1 méternyire. A kert kerítése mellé köröskörül szintén ily fákat ültethetünk és közeiket mogyoró, birs, lasponya vagy málnával foglalhatjuk el és így hasznosíthatjuk.

A legtöbb községben a gazdák gyümölcsös kertjei egymás mellett vannak alkalmas területen, mi által azok megőrzése is könnyebben keresztül vihető. Az ily gyümölcsös-nél a fák alját vagy kaszálól használjuk — ezen esetben a fák töve körül egy a koronának megfelelő kerek tér, vagy amint mondani szokták, „tányér“ hagyandó. Ezt minden ősszel szorgalmasan föl kell ásni és gyomtól egész éven át tisztán kell tartani — vagy pedig a fák alját kapásnövények termelésére használjuk, mely esetben ismét arra kell vigyáznunk, hogy szántáskor az ekével igen közel ne menjünk a fához; miért is a fák környékét ősszel inkább ásóval hantoljuk fel. Az ilyen gyümölcsösbe lehet magas és félmagas törzsű fákat is ültetni; széles vidéken az utóbbiak lesznek a czélsezerűbbek. Az előbbieket egymástól távolabbra, az utóbbiakat közelebbre és pedig mindig sorokban ültetjük. Diót és szelidgesztenyét egymástól 14—18 méterre, magas törzsű almát, körtét és cseresnyét 10—14 méterre; félmagas törzsű almát, körtét és cseresnyét 7—9 méterre, meggyet, szilvát és kajszinbarackot 5—6 méterre; őszibarackfát, birset, lasponyát, mogyorót (ha ez külön és nem fák közé ültetetik) 3—5 méterre kell ültetnünk.

Szőlőkben úgy kell a gyümölcsfákat kiültetni, hogy azok se gyökereikkel, se árnyékukkal a szőlőben kárt ne tegyenek. Legjobb a hegyoldalra fekvő szőlők aljában egy darabot meghagyni külön gyümölcsösnek, vagy pedig a táblák széleit törpére hagyott őszi-, vagy kajszinbarack-fákkal, esetleg mandolával kellő távolságban beültetni. Homokszőlőkben lehet minden táblát kissé sűrűbben körülültetni félmagas törzsű meggy-, kajszinbarack vagy almával; mert itt a fák a szeleket felfogják, és a homok futását is megakadályozzák.

(Vége.)

Szerkesztői üzenetek.

B. P. urnak Pusztaszindelyes. Szívesen látjuk munkatársaink sorában. A verseleése elég jó azonban még nagyobb gondot fordítson rá és óvakodjék a közhelyektől. Üdv!

R. K. urnak Helyben. „Szomorú füz alá, Temessetek engem.“ Így kezd az egyik versszakot. — Ilyen vers után nem habozunk kérését teljesíteni.

Nyilttér.)*

Dr. Guttmann Zsigmond

ügyvéd irodáját

Nyiregyházán, Vármegyeház-tér 16. sz. Nádassy-féle házban megnyitotta.

Dr. Furman Lajos

ügyvéd, irodáját Nyiregyházán, Vármegyeház-utca 10-ik szám alatt, a görög kath. paplakkal szemben megnyitotta.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Hirdetések.

3 FIU

gyermeket óhajtanék

ÖRÖKBE

adni egy-egy oly gyermektelen párnak ki jól gondját viselné.

!! László 8-, Árpád 5-, István 3 éves. !!
Vallásuk római katolikus.

HUDÁCSÉK JÁNOS TOKAJI-U. 30.

Borju gyomort

vásárol

legmagasabb árak mellett LEOP. SÁMUEL

Teplicz-Schönau

bőr- és hulladék kereskedő.

Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett.

Téli és nyári gyógyhely.

Európa leggazdagabb természetes kénese hévíz forrása 49° c. 17. millió liter napi mennyiség.
Reuma, csúsz és köszvény ellen,
ivó és fürdő gyógymód.

Téli idény ez évben bevezetve.

165. kényelmes lakószoba ez évben ujonnan berendezve. 70 holdas park és erdő. Évi forgalma hétezer állandó fürdővendégnél több. — Nyáron naponta 16. télen 4 vonat közlekedés, állandó fürdő orvos, vasútállomás, posta, távirda, telefon a fürdő telepen. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve. Penzió, okt. hó 1-től, május 1-ig.

Fürdés és teljes ellátás hetenkint:

tizenennyolcz forinttól feljebb.

SIRKÖVEK

mindenfélé alakban, nagyságban és a legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

Führer Zsigmond Fiainál

Nyiregyházán, Vármegyeház-u. 5. sz.

HIRDETMÉNY.

A Kótaji utca 43. szám alatt
3 szobás, melléképületekkel ellátott

1903-ban épült lakóház több évre

BÉRBE KIADÓ.

Az ugyanazon utcában 60 sz. alatt levő kényelmes, melléképületekkel ellátott lakóház kedvező feltételek mellett, 600 □ szőlő és jól kezelt gyümölcsösrel eladó

Értekezhetni: TORNAY ISTVÁN

fűszer üzletében ugyanott.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy:
bevásárlási utamból hazaérkeztem.

Női- és gyermek-felöltő!

≡ Női modell!! ≡

Kalaptermemet az ujdonságok legújabb és legolcsóbb vívmányaival ruháztam fel, ugymint:
 a legdivatosabb és legfinomabb fekete és színes havelok, őszi kabátok

tíz koronától feljebb.

Fekete és színes őszi köpenyek 18 koronától feljebb.

Téli modell különlegességek női és gyermek felöltőkben, bámulatos olcsó árak mellett nálam kaphatók:

Tisztelettel: **Halmágyi Sámuel utóda,**

leg nagyobb női divat, felöltők, és model
 karap áruháza, Tokaji-utca 1. szám.

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávés készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90.	Finom ajour 6 sz. kávés készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon damaszt garn. csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 db. csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	30 rőfös vég 1-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chifon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chifon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chifon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás 1-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40.	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhu- zatra csak f. 6.35	30 rőfös vég vi- rágos fehér csin- vat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55.	Remek női chif- fon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női hálós corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chifon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chifon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek cloth és posztó alsó szok- nyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 m. hosszú és 1 1/2 m. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon le- pedő 2 m. hosszú, 1 1/2 m. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.			
				Remek selyem cloth paplan minden színben f. 3.95	Remek cashmir paplan minden színben csak f. 3.55

Alkalmi vétel.

SULYOK JÁNOS

órás és ékszerésznél kaphatók
 a legolcsóbb órák és ékszerek

Nem kell Bécs sem Budapest!

Valódi system **Roskopf** órák 3 évi jótállás
 mellett 5 kor., belső üveg kerettel 7 kor.

Ébresztő órák 3 koronától feljebb.

Útó inga órák 10 korona 5 évi jótállás mellett.

8 napos sulylyal 26 korona.

Valódi Khina ezüst gyertyatartók 8 koronától
 feljebb.

Ezüst óraláncok kövel, vagy hosszú, darabja
 4 korona.

Arany gyűrűk 5 koronától feljebb.

Gyermek függők 14 kar. aranyból 3 koro-
 nátlól feljebb.

Két fedelű nikkell órák 9 korona.

„ „ „ ezüst órák 11 korona.

Vidéki megrendeléseknél csakis
 csomagolás számíttatik fel.

Menyasszonyi kelengyék!

Divatszövetek a legfinomabb kivitelig.

Angol és Schottis kelmék ruhákra és
 costümökre.

Blous-szövet különlegességek.

Blous-selymek különösen schottis sely-
 mek egyes blousokra nagy választékban

**Női és férfi kész fehérnemű, pamut- és
 cérvásznak, fehér és színes asztal-
 készletek, törülközők, zsebkendők.**

Legújabb barchetok, flanellokból nagy rak-
 tár. Blous flanellek gyönyörű mintákban.

**Futó és Sopha szőnyegek, plüss kocsi-
 takarók, ágyterítő készletek, csipke- és
 gypaju függönyök**

rendkívül nagy választékban.

Fenti cikkek csakis a legdivatosabb és
 legújabb kivitelben, gazdag választékban
 vannak raktáron s **a legszolidabb
 árak mellett** árusíttatnak el.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri:

UNGÁR LIPÓT divatáruháza

Margit flanell gyönyörű mintákban 1 méter 56 fillér.

!! SZŐLŐ VESSZŐ !!

A világhírű **DELAWARE**
adja a legjobb bort! Oltani, permetezni
nem kell!!

A phyloxeraának ellenáll!!!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek.
Nagymennyiségű delaware vessző és
szőlőoltvány eladás!

Czim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felső-Segesd.

Lugas vesszők 20 drb. két óriással csak
10 korona.

Legnagyobb
nyeremény sze-
rencse esetén
600.000 Márk

SZERENCSE JELENTÉS!

Nyereménye-
kért az állam
szavatol.

Meghívás a részvételhez, szerencse eseményhez.

Hamburg városa által kezelt nagy sorsjátékra, melyben
8 millió 325.120 Márk

biztos nyereménnyel sorsoltatik. A főnyeremények ezen na-
gyon előnyös sorsjátéknál következnek. A lehető legnagyobb
nyeremény szerencse esetén **600.000 Márk**.

1	díj	á	300,000 Márk.	1	nyeremény	á	40,000 Márk
1	"	"	200,000	1	"	"	30,000
1	"	"	60,000	7	"	"	20,000
1	"	"	50,000	1	"	"	15,000
1	"	"	45,000	11	"	"	10,000
1	"	"	40,000	26	"	"	5,000
1	"	"	35,000	83	"	"	3,000
1	"	"	30,000	106	"	"	2,000
1	nyerem.	"	100,000	415	"	"	1,000
1	"	"	60,000	552	"	"	300
1	"	"	50,000	146	"	"	200

Ezen sorsjáték, mely 7 osztályból áll 85000 sorsjegyre 41.225 nyeremén-
nyel és 8 díjjal úgy, hogy megközelítőleg a sorsjegyek felének biztosan nyer-
nie kell. Az I. osztályban szerencse esetén a legnagyobb nyeremény 50.000
Márk, emelkedik a 2-ik oszt. 55000, 3-ik oszt. 60000, 4-ik oszt. 65000, 5-ik oszt.
70000, 6-ik oszt. 80000, 7-ik oszt. 600.000 Márk.

Az első osztályra, melynek húzása hivatalosan megállapított, kerül:

Egy egész eredeti sorsjegy	6.—	márka	7 K — f.
Egy fél " "	3.—	"	3 K 50 f.
Egy negyed " "	1.50	"	1 K 75 f.

A befizetés a következő osztályokra u. m. A hivatalos nyeremény táb-
lázatát, melyen az állami czimer látható, kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldöm.

Minden résztvevő a megtartott húzás után azonnal felszólítás nélkül a
nyeremény jegyzéket kapja.

A nyeremények kifizetése közvetlen általam, a feleknek gyorsan, titok-
tartás mellett eszközöltem.

Rendeléseket kérek postautalványon, de utánvét mellett is történhetik.

Forduljanak tehát rendeléseikkel a közeledő húzás miatt azonnal,
legkésőbb november hó 24-ig bizalommal

Sámuel Heckscher senr.
banküzlethez Hamburgban.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek
a kiadóhivatalban.

Lichtmann Vilmos

különlegességi gazdasági gépek és mű-
szaki cikkek gyári raktára

NYIREGYHÁZÁN.

Raktáron tart és szállít: jobb gyártmányu,
mindennemű gazdasági gépeket. A közeledő őszi
idényre különösen ajánlj a legkedveltebb **szóró-**
és **sorvetőgépeket**; egyetemes **acél-ekéket**; egyéb
talaj meg munkáló gépeket; továbbá: **borsajtó-**
kat és **szőlőzuzókat**.

Az általános takarmányszűke miatt pedig
sürgős beszerzésre ajánl:

takarmánykamra berendezéseket és
különálló szecsavágókat

kézi- járgány-, és gőzerőre,

Ezenkívül elvállal: **malom és szeszgyár be-**
rendezések létesítését és minden e szakba vágó
üzleteket **előnyös feltételek mellett.**

Főüzlet: Nyiregyházán, Gróf Károlyi-téren
(a Vasut-utca mentén.)

Fiók-üzlet: Mátészalkán.

Keztyü

Ez idő szerint legújabb a
Mocho igen szép szinek-
ben mérték szerint is.

Legvékonyabb glacé női 1 frt 20

Tengeri kutya bőr férfi 1 frt 20

Mieder

és **egyenestartó** a legjobb szabásu, mérték
szerint is.

Legfinomabb szappanok és illatszerek: Bőr-
kabát szőrmebéléssel. Solingeni acéláru szí-
goruan szabott gyári árakban kaphatók:

Blumberg József

keztyü, fűző és sérvkötő készítőnél gummi
és betegápolási cikkek gyári főraktára.

Nyiregyházán, Városház-tér 2.

Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és bor-
fajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dus győ-
kérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi
vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél
Medgyesen, (N.-Küküllő-m.).

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

okleveles szőlész, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati
szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója
Nagy-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok

szintén mérsékelt áron!

➡ Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ➡

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a
száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió
liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

Különös figyelembe: Menyasszonyi kelengye

Különlegességek:

Pongyola és Blous szövetekben.

Legdivatosabb

ruha és blous-selymek, bársonyok és plüschök.

A legszebb barchettek és flanelek.

Vásznak, Chiffonok, Dam. gradlik

Asztalneműek,

Törülközők,

Törölők és

Zsebkendők.

Csipke- és szövet függönyök.

Paplanok.

Ágyterítők

Roletta és madracz grádlik.

Téli nagy- és kiskendők.

Himalája Schálók (Plaid.)

A legjutányosabb árak mellett.

Kovácsi Jenő Nyiregyháza.

Van szerencsém a t. vevőközönséget értesíteni, hogy

DIVATÁRUHÁZAMAT

tetemesen megnagyobbítva, az őszi és téli időnyre óriási választékban hoztam raktárba a legujabb izléses bel- és külföldi

női ruha-costüm és blous szöveteket

továbbá a legjobb és a legszebb kivitelekben

női fehérneműt.

Midőn kérem, hogy szükségletét nálam fedezni sziveskedjék, előre is biztosítom a legszolidabb kiszolgálásról.

Kiváló tisztelettel

Kovácsi Jenő.

Levélpapírok nagy választékban.

35-40 féle képes levelező-lap

Nyiregyháza látképeivel és a Sóstó-fürdővel

PIRINGER JÁNOS papirkereskedésében

kaphatók.

Jegyzői, ügyvédi, végrehajtói és az élet szükségleteibe vágó

különböző nyomtatványok raktára.

Iskolai tankönyvek, regények, orvosi jogi stb. szakkönyvek.

Írópapír versenyképes áron. Tinta, tus, festék és rajzszer.

Előfizetések az összes hírlapokra és folyóiratokra díjtalanul eszközöltetnek.

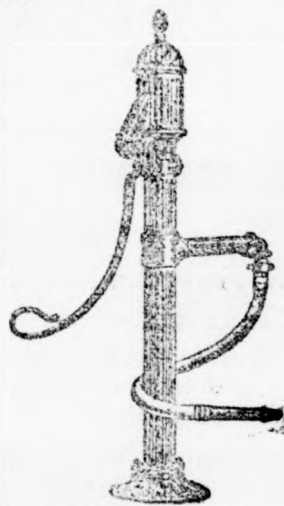
Könyvnyomda és könyvkötészet.

Saját
gyártmányu

SZIVATTYUK

többféle kivitelben

kaphatók

Irsai és Társa

vasöntő-, gép- és szivattyu
gyárában

Nyiregyházán.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.

Szabolcsmegye általánosan elismert legnagyobb

NŐI FELÖLTŐ és NŐI KALAP

áruháza

RÓZSA LAJOS

UTÓDA
Nyiregyháza.

Őszi és téli
divat-ujdonságok
nagy választékban.

Téli kabátok
Leány kabátok
Diszített kalapok

Posztó gallérok
Gyermekek köpenyek
Selyem és posztó blousok

Fél paletók
Szörme boák
Téli havelokok

remek
választékban.

Óriási választék
selyem és flanel
blousokban.

Olcsó szabott árak.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.